

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

گلرنگ سینا

اولین رقم معرفی شده برای کشت پاییزه در مناطق دیم معتدل سرد و گرمسیر کشور

گلرنگ با نام علمی *Carthamus tinctorius (L.)* متعلق به خانواده مرکبان یا آستراسه بوده و از قدیم در کشورهای هندوستان، ایران، خاورمیانه، شرق آفریقا و ترکستان کشت می شده است. محدود بودن محصولات دیم (گندم، جو، نخود و عدس) و وضعیت نابسامان قیمت نخود باعث شده است که تناوب زراعی مناسبی در مناطق دیم کشور وجود نداشته و از طرفی شرایط نامساعد اقتصادی کشاورزان را واداشته است که به کشت گندم بعد از گندم اقدام نمایند. این امر سبب افزایش آفات و بیماریهای گندم شده (افزایش و شیوع آفت سن در سال زراعی جاری در مناطق غرب کشور) و عملکرد آنرا بیش از پیش کاهش می دهد لذا پایداری تولید گندم در مناطق سرد و سرد معتدل به وجود تناوب با دیگر محصولات بستگی دارد. نیاز کشور به روغن خوراکی به حدی است که در این کالای استراتژیک حدود ۸۰ درصد وابسته ایم لذا کشت گلرنگ در اراضی دیم می تواند تامین کننده بخشی از روغن مورد نیاز کشور باشد. گلچه ها مصرف صنعتی و دارویی داشته و بعنوان یک منبع درآمد جانبی مطرح است. برداشت آن باعث کاهش دانه بندی نمی شود بلکه تا حدودی افزایش تولید را سبب می شود

گلرنگ از قدیم در ایران کشت می شده و به همین علت در اکثر مناطق کشور توده های محلی گلرنگ با نامهای متفاوت وجود دارد. بر طبق طبقه بندی های گیاهشناسی، ایران یکی از مراکز تنوع این گیاه است. مقاومت نسبتاً بالای این نبات به خشکی و شوری خاک، از جمله مشخصات بارز آن بوده و سایر ویژگی های مورفولوژی و فیزیولوژی سبب شده تا این گیاه مناسب کشت در اراضی دیم و در تناوب با گندم و نخود باشد. سطح زیر کشت

مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

گلرنگ در کشور محدود بوده اما با شروع طرح خودکفایی دانه های روغنی کشور روند افزایشی در سطح زیر کشت و تولید گلرنگ طی سالهای اخیر دیده می شود.

لاین PI-537598 (رقم سینا) به همراه تعداد زیادی از لاینهای ارسالی از ایکاردا برای اولین بار در سال ۱۳۷۶ در معاونت مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم (سرارود) وارد آزمایش بررسی مقدماتی شد. این لاین جزء ژنوتیپهای برتر بود و در سالهای بعد وارد آزمایشات سازگاری در مناطق مختلف کشور شد. ارزیابی این لاین در مزارع زارعین استانهای کرمانشاه، لرستان، خراسان شمالی و ایلام نشان داد که این رقم برتری قابل ملاحظه ای نسبت به رقم شاهد (زرقان ۲۷۹) دارد. گلرنگ رقم سینا زودرس، با تیپ رشد بینابین، مقاوم به تنش خشکی، خاردار، دارای گلهای زرد- نارنجی با متوسط ارتفاع بوته ۱۰۳/۵ سانتیمتر و وزن هزاردانه ۳۴/۷ گرم می باشد.

در مجموع میتوان گفت که رقم زرقان ۲۷۹ (شاهد) که در حال حاضر در زراعتهای آبی و دیم کشور کشت می شود بعلت اینکه در شرایط آبی گزینش شده است مناسب کشت در شرایط دیم نبوده و رقم جدید سینا در تمامی مناطق و طی سالهای متفاوت در درون ایستگاههای تحقیقاتی و نیز در مزارع زارعین همواره عملکردی بیش از شاهد داشته و پایدارترین رقم از نظر عملکرد نسبت به ژنوتیپهای برتر بوده است. این لاین شایستگی کشت در مناطق دیم معتدل سرد و گرمسیر کشور را بصورت کشت پاییزه دارد. عمق کاشت مناسب برای این لاین ۲-۳ سانتیمتر، میزان بذر برای کاشت ۲۵-۳۵ کیلوگرم در هکتار و ضد عفونی بذر با قارچ کشهای موجود توصیه می شود. تاریخ مناسب کشت در مناطق معتدل سرد هفته اول آبانماه و در مناطق گرمسیر نیمه دوم آبانماه قبل از وقوع اولین بارندگی مؤثر پاییزه است. از آنجاییکه گلرنگ در تناوب با گندم دیم کشت می شود استفاده از علفکش گالانت سوپر به میزان ۷۵۰ سی سی در هکتار توصیه می شود. زدن یکبار کلتیواتور بین ردیفها در اوایل بهار و قبل از به ساقه رفتن گلرنگ تأثیر به سزایی در کنترل علفهای هرز، سله شکنی و نهایتاً افزایش عملکرد دارد.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

بیشترین سطح زیر کشت گلرنگ در کشور مربوط به کشت بهاره رقم محلی اصفهان است. میانگین عملکرد دانه این رقم در شرایط دیم و در یک دوره سه ساله برابر $556/2$ کیلوگرم در هکتار بوده است طی همین دوره رقم سینا دارای عملکرد 1344 کیلوگرم در هکتار بود که تفاوت عملکرد برابر با $787/8$ کیلوگرم است. با احتساب هر کیلوگرم دانه برابر 3500 ریال تفاوت درآمد برابر 2757300 ریال در هکتار خواهد بود که در زراعت دیم قابل توجه و توجیه اقتصادی دارد.

گلرنگ سینا